

ВЛАДИМИР ВАСИЛЕВ И ГОЛЯМОТО ГОВОРЕНЕ ЗА П.К.ЯВОРОВ

Надежда Александрова

В драматичния сюжет на Яворовия живот, който също е “литература”, Вл. Василев е един от значителните персонажи. Фактологията е обилна и добре известна на много от занимаващите се с тази материя литературни историци, затова ще я припомня схематично.

Спечелилият си славата на безкомпромисен критик и труден човек, също с нелека в годините съдба, Вл. Василев е сред най-близките приятели на поета особено след спирането на сп. “Мисъл” /1907/ и в последната година от живота му след самоубийството на Лора Каравелова /1913/; заедно с д-р Кр. Кръстев е посочен от П.К.Яворов за изпълнител на завещанието му. Достатъчно документи и факти удостоверяват всекидневната му грижа за болния и спял Яворов, която след смъртта на поета се прехвърля към издаване и популяризиране на творчеството му, за утвърждаването му като големия поет на България наред с Христо Ботев. В статията си “Яворов по страниците на списание “Златорог”/Из историята на едно посмъртно битие/” Сава Василев подробно проследява присъствието на поета по страниците на това дълголетно периодично издание, съсредоточило в продължение на почти четвърт век смисъла, усилията и духовното излъчване на Вл. Василев в културния живот на нацията ни. Споделям и се присъединявам към формулираната от него културологична теза и изводите за отношението на главния редактор на “Златорог” към П.К.Яворов и неговото литературно наследство. Според С. Василев това отношение е “стратегическо за цялата политика на списанието, обхваща всички материали, посветени“ на П.К.Яворов по страниците му и е “противовес на фриволните екзалтации и започналото още приживе митологизиране” на поета. Тенденцията на списанието е да създаде обективна представа за стойностите на Яворовото творчество в рамките на литературно-историческия процес. Ръководен принцип в критическата стратегия на “Златорог” поначало и в частност към П.К.Яворов е убеждението на Вл. Василев, споделено и от неговите сътрудници, че “критикът е длъжен